

Bijwerkingen

- WAT ZIJN BIJWERKINGEN • CONTROLE DOOR DE OVERHEID
- BIJSLUITER • RISICOGROEPEN • VEEL VOORKOMENDE BIJWERKINGEN • WISSELWERKING TUSSEN MEDICIJNEN • VRAGEN OVER BIJWERKINGEN • BIJWERKINGEN MELDEN

MEDICIJNEN WERKEN BETER DANKZIJ UW APOTHEKER

BIJWERKINGEN

Wie klachten heeft, kan daarvoor een medicijn gebruiken. Dat helpt vaak, maar soms geeft een medicijn nieuwe klachten. Dit is dan een bijwerking van dat medicijn.

Alle soorten medicijnen kunnen bijwerkingen hebben, ook homeopathische of kruidenmiddelen.

WAT ZIJN BIJWERKINGEN

Een bijwerking ontstaat doordat medicijnen niet alleen iets doen op de plaats waar de kwaal zit, maar ook op andere plekken in het lichaam, waar het niet nodig of niet gewenst is.

Bijwerkingen kunnen ernstig zijn, maar meestal zijn ze onschuldig. Soms kunt u zelf voorkomen dat u last van bijwerkingen krijgt. Uw apotheker adviseert u graag.

CONTROLE DOOR DE OVERHEID

Een fabrikant die een nieuw medicijn op de markt wil brengen, moet alle informatie over dat middel voorleggen aan het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen. Dit College beoordeelt namens de overheid of het medicijn voldoet aan de eisen voor werkzaamheid en veiligheid.

De fabrikant moet alle bijwerkingen die bekend zijn, aanmelden. Ook als een middel al op de markt is, moeten 'nieuwe' bijwerkingen worden aangemeld. Zijn die heel ernstig, dan kan een medicijn zelfs weer uit de handel worden genomen.

BIJSLUITER

Medicijnen zonder bijwerkingen bestaan bijna niet. Iedereen die een medicijn gebruikt, kán dus last van een bijwerking krijgen, maar het komt nooit voor dat één gebruiker last krijgt van alle bijwerkingen.

De bijwerkingen staan in de bijsluiter van een medicijn. Vaak staat erbij of die bijwerkingen veel of juist zelden voorkomen. Sommige bijwerkingen worden ontdekt tijdens de ontwikkeling van een medicijn, andere komen pas aan het licht als het middel al op de markt is. Aan de hand van meldingen door artsen, apothekers en patiënten wordt de bijsluiter bijgewerkt. Hoe langer de lijst met bijwerkingen, hoe meer ervaring er met het middel is opgedaan. Dat wil echter niet zeggen dat een middel met een lange lijst van bijwerkingen slechter is dan een middel met een korte lijst met bijwerkingen, maar alleen dat er meer ervaring mee is opgedaan.

RISICOGROEPEN

Sommige mensen hebben meer kans op bijwerkingen dan anderen. Kinderen, ouderen, zwangere vrouwen en zuigelingen die borstvoeding krijgen, lopen het meeste risico.

KINDEREN

De kinderdosering van veel geneesmiddelen is afhankelijk van de leeftijd van het kind. Sommige middelen mogen pas vanaf een bepaalde leeftijd worden gegeven. Andere zijn zelfs helemaal niet geschikt voor kinderen, omdat de bijwerkingen schadelijk zijn.

OUDEREN

Met het ouder worden, neemt de kans op bijwerkingen toe. Dit kan komen doordat de lever of de nieren minder goed werken. Dan blijven sommige medicijnen te lang in het lichaam, zodat ze sterker of langer werken.

ZWANGERE VROUWEN EN ZUIGELINGEN DIE BORSTVOEDING KRIJGEN

Sommige medicijnen kunnen een ongeboren kind ernstige schade toebrengen. Ze kunnen ook in de moedermelk terecht komen en zo bij de zuigeling. Uw apotheker en arts kunnen u vertellen welke medicijnen u veilig kunt gebruiken als u zwanger bent of als u borstvoeding geeft.

Als u medicijnen gebruikt en zwanger wilt worden, overleg dan met uw arts of apotheker of u uw medicijnen zonder bezwaar kunt blijven gebruiken.

VEEL VOORKOMENDE BIJWERKINGEN

MAAGKLACHTEN

Een medicijn komt na inname in de maag en de darmen terecht. Daar kan de werkzame stof de maag- of darmwand irriteren. Dan voelt u zich misselijk, of krijgt u buikpijn of diarree. Soms went het lichaam aan de vreemde stof en gaan de klachten vanzelf over.

Om maagklachten te voorkomen, is het meestal goed het medicijn tijdens of vlak na het eten in te nemen. Dit kan echter niet met alle medicijnen. Adviezen daarover staan in de bijsluiter en op het etiket.

Raadpleeg uw arts of apotheker als de klachten aanhouden of verergeren.

ALLERGIE EN OVERGEVOELIGHEID

Een allergische reactie kan ontstaan als u overgevoelig bent voor een bestanddeel van een medicijn. Meestal bestaan de bijwerkingen uit huidreacties, zoals rode uitslag, bultjes of jeuk. Als niet alleen de huid, maar ook de luchtwegen overmatig reageren, kan een allergische reactie gevaarlijk zijn.

Een allergische reactie kan meteen optreden als u een medicijn voor het eerst gebruikt, of na een paar dagen, maar ook pas na geruime tijd.

Als u overgevoelig bent voor een bepaald medicijn, meld dat dan aan uw apotheker en arts. De apotheker zet deze informatie in de computer bij uw medicatiegegevens. Dan wordt bij elk medicijn automatisch gecontroleerd of dit geen problemen voor u oplevert.

HOOFDPIJN EN DUIZELIGHEID

Ook het zenuwstelsel en de hersenen zijn gevoelig voor medicijnen. Daardoor zijn hoofdpijn en duizeligheid vaak voorkomende bijwerkingen. Zijn de klachten ernstig of houden ze lang aan, overleg dan met uw arts of apotheker.

VERSLAVING EN GEWENNING

Vooraf medicijnen die de stemming beïnvloeden, kunnen verslavend werken. Ze zorgen dat u zich psychisch beter voelt. Maar als u niet meer zonder kunt, is er sprake van een verslaving.

Meestal is er hulp nodig om van een medicijnverslaving af te komen. Uw apotheker kan u hierbij ondersteunen. Dit kan echter alleen op uw eigen verzoek en in overleg met uw arts.

Gewenning betekent dat het lichaam na verloop van tijd steeds méér van het middel nodig heeft voor hetzelfde effect.

WISSELWERKING TUSSEN MEDICIJNEN

Soms moet u verschillende medicijnen gebruiken voor één of meer klachten. Een ongewenste wisselwerking (= interactie) tussen medicijnen kan bijwerkingen uitlokken die elk middel afzonderlijk niet heeft. Ook kan het ene middel de bijwerking van het andere middel versterken.

Als u uw medicijnen altijd bij dezelfde apotheek haalt, kan de apotheker vooraf controleren of er kans is op een wisselwerking tussen uw medicijnen.

Sommige vrij verkrijgbare medicijnen kunnen de werking van medicijnen op recept verminderen. Uw apotheker kan u adviseren over het veilig gebruik van vrij verkrijgbare medicijnen.

VRAGEN OVER BIJWERKINGEN

In de bijsluiter staat altijd informatie over de mogelijke bijwerkingen van een medicijn. Deze informatie vindt u doorgaans onder het kopje 'Bijwerkingen', 'Wanneer niet gebruiken' of 'Waarschuwingen'.

Op www.apotheek.nl vindt u uitgebreide informatie over veel medicijnen en hun bijwerkingen. Blijft u toch nog met vragen zitten, vraag dan advies aan uw apotheker.

BIJWERKING MELDEN

Het is van belang dat alle bijwerkingen van een medicijn bekend zijn. Soms treedt er een bijwerking op die nog niet bekend was en dus niet in de bijsluiter staat. Van bekende bijwerkingen is het belangrijk te weten hoe vaak en bij wie ze voorkomen.

Het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb verzamelt informatie over bijwerkingen. Artsen, apothekers en patiënten kunnen daar bijwerkingen melden. Zo kan men een goed beeld krijgen van de veiligheid van medicijnen.

Naar aanleiding van meldingen bij Lareb heeft het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen al verschillende keren bijsluiterteksten laten aanpassen. Het is dus belangrijk bijwerkingen en wisselwerkingen te melden bij het Nederlands Bijwerkingen Centrum Lareb. Dit kan via uw arts of apotheker of via de patiëntenwebsite www.meldpuntbijwerkingen.nl. Op die site kunt u een vragenlijst invullen. Zo krijgt Lareb een goed beeld van de situatie en draagt u bij aan een veiliger medicijngebruik in Nederland.

U kunt bijwerkingen en andere klachten over medicijnen ook melden op de website www.meldpuntmedicijnen.nl. Een melding van een bijwerking wordt dan doorgegeven aan Lareb.

Belangrijk

- Uw apotheker kan u adviseren over een juist gebruik van uw medicijnen. Dat kan bijwerkingen voorkomen of verminderen.
- Het is belangrijk dat uw apotheker en arts weten welke medicijnen u gebruikt (ook vrij verkrijgbare medicijnen). Dan zijn ongewenste wisselwerkingen te voorkomen.
- Als u overgevoelig bent voor een bepaald medicijn, is het goed dit te melden aan uw apotheker en arts. Ook als uw lever of nieren niet optimaal werken, kunt u dit het beste doorgeven.
- Neem medicijnen precies volgens de gebruiksaanwijzing in. U vindt de gebruiksaanwijzing op het etiket.
- Wees bij zwangerschap en borstvoeding extra voorzichtig met medicijnen. Sommige middelen kunnen uw kind schaden.
- Meld bijwerkingen aan uw apotheker en arts. In sommige gevallen kan de arts de dosering aanpassen of een ander middel voorschrijven.
- **Stop nooit zomaar met een medicijn dat door uw arts is voorgeschreven. Vraag eerst uw apotheker of arts om advies!**

Kijk ook op internet:www.apotheek.nl

